

PATVIRTINTA

Kauno kolegijos Akademinės tarybos

2018 m. lapkričio 20 d. AT nutarimu Nr. (2.2.)-3-29

(2024 m. birželio 13 d. nutarimo Nr. AT- 37
redakcija)**PLAGIATO PREVENCIJOS IR DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ ETIŠKO
NAUDOJIMO SISTEMOS KAUNO KOLEGIJOJE APRAŠAS****I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Plagiato prevencijos ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo sistemos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja akademinės etikos nuostatų taikymą Kauno Kolegijos (toliau – Kolegijos) studijų, mokslo ir meno, metodinėje veikloje.

2. Apraše įtvirtintos nuostatos grindžiamos akademinės etikos principais. Plagijavimas ir neetiškas dirbtinio intelekto įrankių naudojimas, kaip akademinės etikos pažeidimas, nesuderinamas su Kolegijos akademinės bendruomenės vertybėmis.

3. Apraše reglamentuojama Kolegijos plagiato prevencijos ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo sistema, apimanti plagiato prevencijos ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo priemonių ir procedūrų taikymo dokumentavimą, būklės stebėseną, akademinės bendruomenės informavimą ir kompetencijų tobulinimą.

4. Pagrindinės Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. Akademinė etika – akademinės bendruomenės pripažintos ir Kolegijos akademinės etikos kodekse įtvirtintos akademinės vertybės, užtikrinančios mokslo ir studijų proceso skaidrumą, akademinės bendruomenės narių akademinį sąžiningumą, tarpusavio pasitikėjimą, pagarbą, lygybę, teisingumą, nediskriminavimą, atsakingumą, tausų išteklių vartojimą, akademinę laisvę, mokslo ir studijų darbų vertinimo nešališkumą ir intelektinės nuosavybės apsaugą.

4.2. Akademinis sąžiningumas – moraliniais principais grindžiami reikalavimai, kurių turi laikytis akademinės bendruomenės nariai. Akademinis sąžiningumas draudžia plagijavimą, nusirašinėjimą, duomenų, studijų rašto darbų klastojimą, naudojimąsi pašaline pagalba, svetimo studijų darbo / projekto pateikimą kaip savo, studijų darbų rašymą arba kitokio pobūdžio užduočių atlikimą kitiems studijuojantiems, vieno dalyko / modulio studijų darbo pateikimą atsiskaitant už kitą dalyką / modulį ir kt.

4.3. Akademinis nesąžiningumas – akademinio sąžiningumo principų nesilaikymas, akademinės etikos nusižengimai (nusirašinėjimas, plagijavimas, duomenų klastojimas ir kt.).

4.4. Autorius – Kolegijos studentas ir (ar) klausytojas, sukūręs studijoms skirtą rašto darbą, arba darbuotojas, sukūręs mokslo, mokomąją ir kitą publikaciją. Autorius prisiima visą atsakomybę už kūrinio autorystę ir galimas pasekmes dėl plagijavimo ar autorių teisių pažeidimų.

4.5. Autorių teisės – Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo saugomos autorių teisės į literatūros, mokslo, meno ir kitus kūrinius. Autorių teisės ir plagiato prevencija yra susiję saugant autorystę bei siekiant tinkamo kūrinių naudojimo. Plagijavimas nėra teisės objektas, tačiau plagijavimas gali būti ir kaip autorių teisių pažeidimas. Sankcijas už autorių teisių pažeidimus taiko valstybinės institucijos pagal galiojančius šalies įstatymus. Nuobaudas už plagijavimą taiko akademinės institucijos pagal jų nustatytą tvarką.

4.6. Citavimas – tikslus kūrinio žodžių atkartojimas, pateikiant juos kabutėse ar kitaip išskiriant tekste, bei nurodant kūrinio šaltinį pagal citavimo taisykles. Citata turi būti trumpa (sakinio, keletu sakinių ar pastraipos dydžio) kito kūrinio ištrauka, skirta pagrįsti autoriaus nuomonę ar padaryti nuorodą į kito autoriaus požiūrį ar mintis originalo formuluotėje. Citata gali būti originalo kalba arba išversta į kitą kalbą. Toks kūrinio panaudojimas turi būti sąžiningas ir neturi viršyti citavimo tikslui reikalingo masto.

4.7. Perfravimas – informacijos iš kitų kūrinių savarankiškas pateikimas savo žodžiais ir savo stiliumi, tačiau neiškraipant esmės. Perfravimas naudojamas analizuojant, apibendrinant, vertinant ir pan. Perfrazuojant būtina atskirti kito autoriaus mintis nuo savų komentarų, tam naudojant mokslinio stiliaus frazes ir nurodant šaltinį pagal citavimo taisykles.

4.8. Citavimo taisyklės – taisyklės, skirtos tinkamai nurodyti studijų ir mokslo darbuose naudojamus autorių kūrinius ir kitus informacijos šaltinius. Cituodami ar perfrazuodami kūrinius ir kitus informacijos šaltinius, autoriai savo darbo tekste turi pateikti nuorodas į šaltinius, o darbo pabaigoje – šių šaltinių literatūros sąrašą. Panaudoti dirbtinio intelekto įrankiai, jeigu leidžiama juos naudoti pagal šį aprašą, turi būti nurodyti darbe pagal taisykles. Kolegijoje naudojamos APA tarptautinės citavimo taisyklės.

4.9. Plagiatas – tyčinis arba neatsargus (dėl nežinojimo) kito asmens ar asmenų viso darbo (žodžių, vaizdų, idėjų, kompiuterinių programų, tinklalapių, meno ir kitų kūrinių) ar jo dalių, ar dirbtinio intelekto įrankių sugeneruoto rezultato pateikimas kaip savo, citavimo taisyklių nesilaikymas.

4.10. Saviplagiatas – to paties ar panašaus darbo pateikimas ar publikavimas dar kartą, siekiant gauti dar vieną studijų ar mokslo rezultatą; savo publikuoto darbo dalies ar dalių pateikimas kitame darbe, nenurodant pirminio šaltinio.

4.11. Plagiato patikra – rašto darbo patikros procesas su teksto sutapties patikros įrankiu, kurio metu nustatomos darbo teksto sutaptys su kitais kūriniiais. Plagiato patikros rezultatas – teksto sutapties ataskaita, kurioje galima matyti teksto sutapties dydį procentais, teksto sutaptis su kitais kūriniiais ir galimus plagiato atvejus.

4.12. Sutaptis – rašto darbo sutapimai su anksčiau parengtų ar publikuotų darbų tekstais. Sutaptis savaime nėra plagiatas, nes sutaptis gali būti citata, šaltinis literatūros sąrašė ir kita. Teksto sutaptį kaip plagiato atvejį gali identifikuoti atsakingas asmuo.

4.13. Plagiato prevencijos ir patikros objektai – studentų savarankiški rašto darbai (referatai, baigiamieji ir kiti rašto darbai), skirti pasiektiems studijų dalyko / modulio ir studijų programos rezultatams pademonstruoti; kolegijoje išleisti leidiniai ar jų straipsniai.

4.14. Dirbtinis intelektas (DI) – tai sistemos, kurios demonstruoja protingą ir sumanų elgesį, analizuodamos savo aplinką ir darydamos gana savarankiškus sprendimus tikslui pasiekti. Dirbtinio intelekto sistemos gali būti grindžiamos vien tik programine įranga ir veikti virtualiajame pasaulyje (pvz., balso sintezatoriai, vaizdo analizės programinė įranga, paieškos sistemos, kalbos ir veido atpažinimo sistemos) arba gali būti integruotos techninėje įrangoje (pvz., pažangiuose robotuose, savaeigėse transporto priemonėse, bepiločiuose orlaiviuose ar daiktų interneto objektuose). (Kurk Lietuvai. (2018). *Lietuvos dirbtinio intelekto strategija. Ateities vizija*. [https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/DI_strategija_LT\(1\).pdf](https://eimin.lrv.lt/uploads/eimin/documents/files/DI_strategija_LT(1).pdf)).

4.15. Generatyvusis dirbtinis intelektas (generatyvusis DI) – dirbtinio intelekto sritis, naudojanti modelius ar algoritmus, kurie skirti generuoti naują informaciją / išvestį (tekstą, nuotrauką, vaizdo įrašus, kodą, duomenis, 3D vaizdus ir kt.) pagal vartotojo pateiktą informaciją (užklausą / įvestį). Informacija generuojama, naudojant įvairius DI įrankius, kurių prognostinis rezultatas pagrįstas dideliais duomenų masyvais.

4.16. Dirbtinio intelekto įrankiai (DI įrankiai) – dirbtinio intelekto programinė įranga arba kitos programinės įrangos dalis, naudojanti esamą informaciją, kad nuspėtų, modifikuotų arba sugeneruotų naują informaciją pagal vartotojo pateiktą įvestį. DI įrankiai gali būti skirti naujiems informacijos (teksto, vaizdo, garso ir kt.) elementams kurti, moksliniams tyrimams atlikti, mokslinės informacijos paieškai, santraukoms parengti, tekstui perfrazuoti, versti, taisyti kalbos stilių ar gramatikos klaidas ir kt.

4.17. DI įrankių etiškas naudojimas – DI įrankių naudojimas, atsižvelgiant į akademinės etikos, akademinio sąžiningumo, autorių teisių, plagiato prevencijos, asmens duomenų saugos, atsakomybės, skaidrumo, nediskriminavimo nuostatas.

II SKYRIUS

PLAGIJAVIMO PREVENCIJOS IR DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ ETIŠKO NAUDOJIMO PRIEMONĖS STUDIJŲ PROCESĖ

5. Kolegijos studijų procese akademinės etikos nuostatos turi būti taikomos sistemingai, taikant plagijavimo prevencijos ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo priemones:

5.1. Studijų krypties komitetas ar katedros vedėjas / akademijos / centro vadovas (priklausomai nuo paskirstytų funkcijų Kolegijos patvirtintuose dokumentuose) periodiškai peržiūri studijų dalykų / modulių savarankiškų rašto darbų ir kitų užduočių aprašus, numato jų tikslumą, tinkamą skaičių semestruose, pateikimo laiką, rašto darbų ir kitų užduočių aprašų tinkamumą, teikia dėstytojams rekomendacijas, atlieka teikiamų užduočių patikrą ir teikia jų analizės rezultatus fakulteto savianalizės ataskaitose.

5.2. Dėstytojo atsakomybė:

5.2.1. dėstytojai gali pasirinkti naudoti DI įrankius studijų procese, jei šios priemonės padeda pasiekti dalykų / modulių studijų rezultatus ir atitinka DI įrankių etiško naudojimo nuostatas;

5.2.2. dėstytojas parengia tinkamas kūrybines, problemines užduotis pagal studijų krypties / studijų programos komiteto rekomendacijas, vengia skirti tas pačias užduotis pamečiui ar lengvai nuplagijuojamų temų užduotis, ar dirbtinio intelekto įrankiais galimas atlikti užduotis, jei reikalingas savarankiškas užduoties atlikimas;

5.2.3. dėstytojas per pirmąsias studijų dalyko / modulio paskaitas studentams ir (ar) klausytojams pateikia dėstomo dalyko / modulio rašto darbo ir kitų užduočių rengimo, pateikimo ir pristatymo reikalavimus ir vertinimo kriterijus;

5.2.4. dėstytojas informuoja ir moko studentus apie akademinę etiką, plagiato prevenciją, dirbtinio intelekto įrankių etišką naudojimą, pateikia nuorodas į mokomąsias priemones, supažindina su konsultacijų ir mokymosi galimybėmis kolegijoje;

5.2.5. dėstytojas informuoja studentus su akademinio sąžiningumo nepaisymo ar plagijavimo atvejais, susijusių su neigiamu darbo įvertinimu ir kitomis galimomis pasekmėmis (pvz., reikalavimu studentui taisyti darbą, dalyvauti informacinio raštingumo mokymuose, plagiato atvejo registravimo kolegijos plagiato registre; perdavimo svarstyti Kolegijos Etikos komitetui);

5.2.6. dėstytojas laikosi rašto darbų kokybės ir stebėsenos reikalavimų: konsultuoja studentus per visą užduočių atlikimui skirtą laiką; stebi užduočių atlikimo ir rašto darbų rengimo eigą ir progresą, vertina atliktas užduotis pagal studentams iš anksto pateiktus kriterijus;

5.2.7. dėstytojas rašto darbus turėtų vertinti, atsižvelgdamas ne tik į pateiktą darbą, bet ir į darbo pristatymo metu studento demonstruojamą originalų ir kūrybingą mąstymą, analizės ir sintezės gebėjimus, gebėjimą pakomentuoti naudotus šaltinius ir jų atrankos principą, gebėjimus pagrįsti atskirus teiginius ar išvadas, atlikti gretinamąją panašios tematikos darbų analizę, pateikti juodraščius, tarpinius skaičiavimus, naudotus šaltinius ir kt.;

5.2.8. dėstytojas ugdo studentų etinį mąstymą, deklaruodamas sąžiningumą kaip vertybes savo paskaitose bei savo pavyzdžiu demonstruodamas akademinės bendruomenės nepakantumą akademiniam nesąžiningumui;

5.2.9. dėstytojas studijų procesui naudoja teksto sutapties patikros įrankį pagal Kolegijoje patvirtintą tvarką ne tik teksto sutapties nustatymo, bet ir studijų darbų rengimo ugdymo bei vertinimo grįžtamojo ryšio tikslais. Aptikęs rašto darbuose netinkamo informacijos šaltinių naudojimo atvejų, turi grąžinti rašto darbą studentui taisyti.

5.3. Baigiamųjų darbų vadovo atsakomybė:

5.3.1. supažindina studentus su baigiamojo darbo rengimo reikalavimais ir moko studentus apie akademinę etiką, plagiato prevenciją, dirbtinio intelekto įrankių etišką naudojimą, konsultuoja, informuoja apie akademinio raštingumo gebėjimų mokymų galimybes;

5.3.2. vertina darbo rengimo procesą ir progresą, parengtas atskiras darbo dalis ir pasirinktus informacijos šaltinius ir kt.;

5.3.3. vadovaujasi teksto sutapties patikros įrankio naudojimosi tvarka ne tik teksto sutapties nustatymo, bet ir studijų darbų rengimo ugdymo bei vertinimo grįžtamojo ryšio tikslais. Aptikęs

baigiamuosiuose darbuose netinkamo informacijos naudojimo atveju, turi gražinti rašto darbą studentui taisyti.

5.4. Studentas ir (ar) klausytojas yra atsakingas už rašto darbų ir baigiamųjų darbų autorystę, originalumą ir savarankiškumą:

5.4.1. įsipareigoja laikytis Kolegijos Akademinės etikos kodekso nuostatų, pasirašydamas stojimo į Kolegiją sutartį bei Sąžiningumo deklaraciją, kuri galioja visą studijų sutarties galiojimo laikotarpį;

5.4.2. pasirašo baigiamųjų darbų akademinio sąžiningumo deklaracijas, kuriose deklaruojama darbo autorystė ir savarankiškumas rengiant darbą, žino plagijavimo ir kitų akademinio nesąžiningumo atvejų pasekmes ir nuobaudas;

5.4.3. dėstytojui ar baigiamojo darbo vadovui nukreipus, lanko informacinio raštingumo mokymus ar konsultacijas Kolegijos bibliotekoje;

5.4.4. laikosi rašto darbų rengimo reikalavimų, dėstytojų ir baigiamųjų darbų vadovų nurodymų, rengiant rašto darbus, prisiima atsakomybę už parengtų darbų ir užduočių savarankišką atlikimą.

6. Kolegijoje nustatytos šios studentų rašto darbų ir baigiamųjų darbų plagiato patikros procedūros, plagiato nustatymo kriterijai ir pasekmės studentui:

6.1. Studijų rašto darbai yra tikrinami su teksto sutapties patikros įrankiu pagal Kolegijoje patvirtintą tvarką. Rezultatai apie plagiato prevencijos veiklą teikiami metinėje dėstytojo ir fakulteto savianalizės ataskaitoje.

6.2. Studentų baigiamieji darbai saugomi Kolegijos elektroninėje talpykloje, kad būtų galima atlikti visaapimančią plagiato patikrą. Plagiato patikros ataskaitą vertina baigiamojo darbo vadovas ir, esant poreikiui, gražina darbą su išsamiomis rekomendacijomis studentui taisyti. Darbus leidžiama ginti viešajame gynime, nesant darbe nustatytų teksto sutapties atvejų, kurie interpretuojami kaip plagiato atvejai. Darbų teksto sutapties patikros ataskaitos yra aptariamose darbų peržiūros katedroje metu. Jeigu baigiamieji darbai teikiami viešajam gynimui pataisyti po jų peržiūros katedroje, jie tikrinami su teksto sutapties patikros įrankiu prieš viešąjį gynimą. Informacija apie plagiato patikros rezultatus perduodama baigiamųjų darbų gynimo komisijai. Jeigu darbas nepatikrintas su teksto sutapties įrankiu, studentas negali dalyvauti viešajame gynime. Plagiato prevencijos priežiūrą atlieka katedros vedėjas ir asmuo, fakultete atsakingas už plagiato prevenciją.

6.3. Taikomi šie plagiato nustatymo kriterijai:

6.3.1. sutapties atvejai nėra plagiato atvejai, kai sutaptys su kitų autorių darbais pastebimos keliuose žodžiuose ar sakiniuose, citatose kabutėse su nurodytais šaltiniais, panaudotose kitų autorių lentelėse ar paveiksluose su nurodytais šaltiniais, literatūros sąrašuose;

6.3.2. sutapties atvejai tiriami kaip galimi plagiato atvejai, jeigu darbo tekste nepateiktos nuorodos į šaltinius literatūros sąrašė; pateiktos nuorodos tik į kelis tuos pačius šaltinius; kai literatūros sąrašė nurodyta daugiau šaltinių negu darbo tekste; kai darbo tekste nenurodyti naudoti šaltiniai ar nurodyti kiti šaltiniai nei literatūros sąrašė; kai darbo tekste nėra citatų kabutėse.

6.4. Galimi plagiato atvejai: 1) svetimo darbo (pirkto, parsisiųsto iš interneto, nukopijuoto) ar jo dalių pateikimas kaip savo; 2) svetimos idėjos ar teorijos perteikimas ar perfrazavimas kaip savos; 3) svetimų tyrimų duomenų pateikimas kaip savo paties; 4) kopijuotų tekstų iš svetimų darbų pateikimas savo darbe be nuorodų į šaltinius; 5) kopijuotų tekstų iš svetimų darbų pateikimas savo darbe su nurodytais šaltiniais, bet be kabučių, sudarant įspūdį, kad darbas perfrazuotas autoriaus; 6) cituoto teksto (kabutėse) pateikta mažiau nei nukopijuoto teksto iš svetimų darbų, sudarant įspūdį, kad dalis darbo perfrazuota autoriaus; 7) nukopijuotame tekste iš svetimų darbų savo darbe padaryti pakeitimai (naudota žodžių inversija, pakeista gramatinė struktūra, padaryti žodžių ar sakinių pakeitimai, sutrumpinta), sudarant įspūdį, kad darbas perfrazuotas autoriaus; 8) perfrazuotos ar apibendrintos informacijos iš kitų darbų pateikimas be nuorodų į šaltinius; 9) pažodinis tekstų vertimas iš kitų kalbų, nesilaikant citavimo taisyklių; 10) duomenų ar informacijos percitavimas iš antrinių šaltinių, nurodant originalų šaltinį; 11) netinkamų, klaidingų ar suklastotų šaltinių bibliografinių aprašų pateikimas; 12) pamiršimas nurodyti šaltinius tekste ar literatūros sąrašė.

6.5. Pasekmės studentui ir (ar) klausytojui pagal plagiato mastą studijų dalyko / modulio rašto darbuose:

6.5.1. jeigu studentas rašto darbe integruoja anksčiau savo atliktų darbų rezultatus, tai rašto darbe galima iki 25 proc. sutaptis su jo paties kolegijoje atliktais darbais. Esant didesnei sutapčiai, rašto darbas gražinamas studentui taisyti;

6.5.2. jeigu nustatyta iki 50 proc. plagiato atvejų ar nesilaikyta citavimo reikalavimų, rašto darbas gražinamas studentui taisyti;

6.5.3. jeigu nustatyta daugiau nei 50 proc. plagiato atvejų ar nesilaikyta citavimo reikalavimų, rašto darbas vieną kartą gali būti gražinamas studentui taisyti. Dėstytojas apie šį įvykį informuoja katedros vedėją bei asmenį, fakultete atsakingą už plagiato prevenciją. Šis asmuo plagiato atvejį užregistruoja Kolegijos plagijavimo atvejų registre. Studentas nukreipiamas lankyti informacinio raštingumo mokymus ar konsultacijas bibliotekoje;

6.5.4. jeigu studentas antrą kartą pateikia rašto darbą, kuriame daugiau nei 50 proc. plagiato atvejų arba ji nustatyta to paties studento keliuose studijų rašto darbuose, studentas už pakartotinį pažeidimą perduodamas svarstyti Kolegijos Etikos komitetui teikimu asmens, fakultete atsakingo už plagiato prevenciją. Perdavus darbą svarstyti Etikos komitetui, plagiato atvejis užregistruojamas Kolegijos plagijavimo atvejų registre.

6.6. Pasekmės studentui pagal plagiato mastą baigiamuosiuose darbuose:

6.6.1. jeigu studentas baigiamajame darbe integruoja anksčiau savo atliktų darbų rezultatus, tai baigiamajame darbe galima iki 45 proc. sutaptis su jo paties kolegijoje atliktais darbais. Esant didesnei sutapčiai, baigiamasis darbas gražinamas studentui taisyti;

6.6.2. jeigu nustatyta mažiau nei 50 proc. plagiato atvejų ar nesilaikyta citavimo reikalavimų, baigiamasis darbas gražinamas studentui taisyti su baigiamojo darbo vadovo komentarais. Studentas darbą turi pataisyti per baigiamojo darbo vadovo numatytą laikotarpį, kad baigiamojo darbo vadovas turėtų galimybę įvertinti darbo tinkamumą prieš baigiamųjų darbų peržiūrą katedros posėdžio metu. Nesutikus studentui darbo taisyti, darbo vadovas apie plagiato atvejus baigiamajame darbe parašo savo atsiliepime ir informuoja katedros vedėją / Menų akademijos / Kalbų centro vadovą;

6.6.3. jeigu nustatyta daugiau nei 50 proc. plagiato atvejų, baigiamojo darbo vadovas ir katedros vedėjas / Menų akademijos / Kalbų centro vadovas, įvertinę pažeidimo laipsnį (netinkamas citavimas, neteisingos nuorodos į šaltinius, netyčinis (dėl nežinojimo) ar tyčinis plagijavimas), priima vieną iš galimų sprendimų: 1) leisti darbą taisyti ir jį ginti tais pačiais metais; 2) perduoti darbą svarstyti Etikos komitetui. Perdavus darbą svarstyti Etikos komitetui, plagiato atvejis užregistruojamas Kolegijos plagijavimo atvejų registre.

7. Kolegijoje nustatytos šios studentų užduočių, rašto darbų ir baigiamųjų darbų dirbtinio intelekto etiško naudojimo gairės ir netinkamo naudojimo nustatymo kriterijai bei pasekmės studentui:

7.1. Dirbtinio intelekto įrankiai studijose, užduotims ir rašto darbams rengti gali būti naudojami:

7.1.1. įgyti žinioms apie profesinės veiklos DI įrankius;

7.1.2. mokslinių šaltinių paieškai ir supratimui;

7.1.3. DI kaip tyrimo objektas ir mokymosi priemonė;

7.1.4. teksto stiliaus ir gramatikos koregavimas;

7.1.5. kiti etiško naudojimo atvejai.

7.2. Dirbtinio intelekto įrankių naudojimo studijose, užduotims ir rašto darbams rengti neetiško naudojimo pavyzdžiai:

7.2.1. DI sukurto turinio atsakymų ar jų dalių kopijavimas arba perfrazavimas;

7.2.2. DI naudojimas atliekant testus, užduotis ir kita, kai rezultatas turi būti paties studento savarankiškas darbas, analizė, vertinimas, skaičiavimai ir kt.;

7.2.3. DI įrankių rezultatų naudojimas kaip informacijos šaltinio;

7.2.4. Studentui negalint pagrįsti DI įrankių naudojimo tikslingumo;

7.2.5. Netinkamas naudotų DI įrankių nurodymas pagal citavimo taisykles, kai DI įrankių naudojimo atvejai yra leidžiami konkrečioms užduotims;

7.2.6. Darbo pateikimas su neišsamiais ar klaidinančiais nuorodomis arba šaltiniais;

7.2.7. Kiti atvejai, kurie gali būti nesuderinami su DI įrankių etišku naudojimu.

7.3. Dirbtinio intelekto netinkamo naudojimo atvejai gali būti nustatomi sistemingai, taikant priemonių visumą:

7.3.1. Dėstytojui ar darbo vadovui skaitant rašto darbus, tikrinant užduotis ir atsižvelgiant į teksto stilių, sakinių struktūrą, naudojamus terminus, galimas DI įrankių rezultatų faktines ir kitas klaidas, naudojamų šaltinių realumą, cituotos informacijos atitikimą šaltiniams ir kt.;

7.3.2. Studentui pristatant užduotį ar rašto darbą žodžiu, užduodant jam klausimus;

7.3.3. Prašant įrodymų iš studento apie atliktą užduotį ar parengtą rašto darbą (surastų mokslinių šaltinių, tarpinių skaičiavimų ir kt.);

7.3.4. Automatinio būdu, naudojant patikimus ir kolegijoje rekomenduojamus dirbtinio intelekto patikros įrankius.

7.4. Dirbtinio intelekto netinkamo naudojimo pasekmės studentui:

7.4.1. Nustačius DI įrankių neetiško naudojimo atvejų rašto darbuose, užduotyse ir kitur, jie gražinami studentui rengti iš naujo, pataisyti, perlaikyti egzaminą ir kt.;

7.4.2. Nustačius DI įrankių neetiško naudojimo pavienių, nedidelės apimties atvejų baigiamajame darbe, jis gražinamas studentui taisyti ir parengti darbą pagal numatytus reikalavimus;

7.4.3. Nustačius DI įrankių neetiško naudojimo didelės apimties atvejų baigiamajame darbe, darbas teikiamas svarstyti Etikos komitetui, atvejis užregistruojamas Kolegijos plagijavimo atvejų registre.

III SKYRIUS

MOKSLO TAIKOMOSIOS VEIKLOS REZULTATŲ, MOKOMŲJŲ IR MOKSLO LEIDINIŲ PLAGIATO PREVENCIJOS IR DIRBTINIO INTELEKTO ĮRANKIŲ ETIŠKO NAUDOJIMO PRIEMONĖS

8. Kolegijoje taikomos šios mokslo taikomosios veiklos rezultatų plagiato prevencijos priemonės:

8.1. Visų Kolegijos mokslo tęstinių leidinių (mokslo žurnalų, konferencijų leidinių, mokslo darbų) redkolegijos turi turėti šiuos patvirtintus ir paviešintus dokumentus, susijusius su mokslo leidinio leidyba: 1) redkolegijos nariams ir straipsnių autoriams skirtas akademinio sąžiningumo nuostatas; 2) garantinį autoriaus raštą, kuriame deklaruojamas teikiamo kūrinio originalumas; 3) reikalavimus leidinio straipsniams parengti su aiškiais kūrinio originalumo, informacijos pateikimo ir citavimo, dirbtinio intelekto įrankių naudojimo kriterijais.

8.2. Visų Kolegijos mokslo tęstinių leidinių redkolegijų veikloje yra atliekama teikiamų kūrinių plagiato patikra, apie kurią autoriai informuojami prieš pateikiant kūrinius mokslo leidiniui. Atlikus plagiato patikrą ir nustatant kūrinyje plagiato atvejų, kūrinys gražinamas autoriui su atsisakymu jį publikuoti. Nustačius kūrinyje citavimo neatitikimus, kūrinys gražinamas autoriui taisyti.

8.3. Jeigu plagiato arba saviplagiato atvejų randama Kolegijos darbuotojų teikiamuose kūriniuose, šiuos atvejus leidinio redkolegija ar mokslinis / organizacinis komitetas perduoda svarstyti Kolegijos Etikos komitetui.

9. Kolegijoje taikomos šios mokomųjų ir mokslo leidinių plagiato prevencijos priemonės: visiems Kolegijoje parengtiems ir publikuojamiems leidiniams (mokomiesiems leidiniams, mokslo žurnalams, konferencijų, mokslo populiarinimo leidiniams) yra atliekama plagiato patikra. Nustačius leidinyje citavimo neatitikimus, leidinys gražinamas autoriui taisyti. Nustačius plagiato ar saviplagiato atvejus, leidinys ar straipsnis nepublikuojamas, nedalyvauja konkursuose ir šie atvejai perduodami svarstyti Kolegijos Etikos komitetui.

IV SKYRIUS AKADEMINĖS BENDRUOMENĖS INFORMAVIMAS IR KOMPETENCIJŲ TOBULINIMAS

10. Kolegijoje vykdomas sistemingas ir nuolatinis akademinės bendruomenės informavimas ir kompetencijų tobulinimas šiomis temomis: akademinė ir mokslo etika, autorių teisių samprata ir nuostatų taikymas, plagijavimo sąvoka ir prevencija, dirbtinio intelekto samprata ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimas, asmeninė atsakomybė ir pasekmės už plagijavimą ar kitus akademinio nesąžiningumo atvejus, bibliografinių šaltinių sąrašų sudarymas ir darbų rengimas, laikantis citavimo kultūros, nepažeidžiant autorių teisių ir intelektinės nuosavybės, teksto sutapties patikros ir dirbtinio intelekto įrankių naudojimo nuostatos, kitos tvarkomis ir procedūros, susijusios su šiuo aprašu.

11. Kolegijoje taikomos šios akademinės bendruomenės informavimo ir kompetencijų tobulinimo priemonės:

11.1. vykdomi akademinio ir informacinio raštingumo, plagiato prevencijos, dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo mokymai ir seminarai:

11.1.1. privalomi mokymai pirmojo kurso studentams įvadinės savaitės metu, kuriuos rengia Biblioteka ir mokslinės komunikacijos centras;

11.1.2. privalomos integruotos paskaitos pirmojo kurso studentams studijų dalykų / modulių metu;

11.1.3. privalomos integruotos paskaitos studentams mokslinių tyrimų metodologijos studijų dalykų / modulių metu;

11.1.4. studentų ir (ar) klausytojų informavimas ir mokymas, kaip rengti rašto darbus kiekvieno studijų dalyko / modulio metu;

11.1.5. neformalaus ugdymo mokymai studijuojantiems ir dėstytojams, kuriuos teikia Biblioteka ir mokslinės komunikacijos centras ir kt.;

11.1.6. praktiniai seminarai, diskusijos, apskritieji stalai ir kiti renginiai plagiato prevencijos tema.

11.2. vykdomos konsultacijos studentams, dėstytojams ir kitiems darbuotojams vykdomos konsultacijos Bibliotekos ir mokslinės komunikacijos centre, studentus taip pat konsultuoja atsakingi studijų dalyko / modulio dėstytojai, baigiamųjų darbų vadovai ir atsakingi asmenys fakultetuose.

11.3. vykdoma informacinė sklaida kolegijos komunikacijos priemonėse, leidžiami metodiniai leidiniai, nuolat atnaujinama Moodle kursas „Akademinis raštingumas“ ir kt.

12. Vykdomos akademinės bendruomenės diskusijos ugdant nepakantumą akademiniam nesąžiningumui, viešinami plagiato prevencijos stebėsenos tyrimų rezultatai. Visi akademinės bendruomenės nariai skatinami atvirai ir viešai kalbėti apie akademinės etikos pažeidimus.

V SKYRIUS SISTEMOS BŪKLĖS STEBĖSENA

13. Kolegijoje instituciniu lygmeniu vykdoma stebėseną dėl plagiato prevencijos sistemos ir dirbtinio intelekto įrankių etiško naudojimo veiksmingumo:

13.1. vykdomos studentų ir dėstytojų apklausos, siekiant nustatyti žinių lygį, ištirti studijų dalykuose / moduluose teikiamų užduočių aiškumą, vertinimo kriterijų objektyvumą, informavimą apie akademinę etiką, plagiato prevenciją, dirbtinio intelekto įrankių naudojimą ir kt.;

13.2. vykdomos administracijos ir studijas aptarnaujančių darbuotojų apklausos, siekiant išsiaiškinti taikomų priemonių veiksmingumą, procedūrų ir nuobaudų taikymo efektyvumą.

14. Vykdoma dėstytojų teikiamų studijų dalykų / modulių savarankiškų rašto darbų aprašų patikra, kurią atlieka studijų krypties komitetai ar katedros vedėjai.

15. Vykdoma rašto darbų ir baigiamųjų darbų plagiato patikros procedūrų ir ataskaitų su plagiato atvejais analizė. Šią analizę atlieka ir rekomendacijas veiklos tobulinimui parengia asmenys, fakultetuose atsakingi už plagiato prevenciją.

16. Vykdoma plagiato prevencijos procedūrų ir vykdomų priemonių, plagiato atvejų registro duomenų analizė, kurią atlieka už plagiato prevenciją Kolegijoje paskirta komisija ir teikia konsultacijas bei rekomendacijas veiklos tobulinimui.

17. Atliktos analizės rezultatai ir tobulinimo rekomendacijos pateikiamos skirtingų lygmenų (dėstytojo, akademinio / administracinio padalinio, Kolegijos) metinėse veiklos savianalizės ataskaitose.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Šis Aprašas tvirtinamas, keičiamas ir pripažįstamas netekusiu galios Akademinės tarybos nutarimu.

19. Aprašas įsigalioja jį patvirtinus 18 punkte nustatyta tvarka ir privalo būti paskelbtas Kolegijos vidaus informacinėje sistemoje ne vėliau kaip per 2 darbo dienas.

20. Akademiniai ir administracijos padaliniai turi peržiūrėti esamas rašto darbų rengimo, gynimo ir saugojimo tvarkas, metodinius patarimus, studijų dalykuose / moduluose teikiamus rašto darbus ir, esant poreikiui, juos atnaujinti pagal šio Aprašo reikalavimus.

21. Aprašo nuostatos yra suderintos su Kolegijos Akademinės etikos kodeksu, Kolegijos Statutu, Kolegijos Studijų tvarka, Kokybės vadovu, Kolegijos darbo tvarkos taisyklėmis, Kauno Kolegijos baigiamųjų darbų rengimo, gynimo, saugojimo ir kvalifikacinių egzaminų organizavimo tvarka, Grįžtamojo ryšio iš suinteresuotųjų šalių valdymo Kauno kolegijoje tvarka, Kauno kolegijos leidinių rengimo, vertinimo ir leidybos tvarka, Intelektinės nuosavybės valdymo tvarka.
